

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Karla Šimky a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **H. S. M. D.**, zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2024, čj. OAM-232/ZA-ZA11-K11-R3-2018, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. 3. 2025, čj. 57 Az 8/2024-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce v roce 2018 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný ji však rozhodnutím ze dne 9. 10. 2018 neudělil. Proti tomu brojil žalobce žalobou ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který ji rozsudkem ze dne 15. 10. 2019, čj. 30 Az 34/2018-114, zamítl. Bránil se dále kasační stížností, k níž NSS rozsudkem ze dne 12. 5. 2021, čj. 6 Azs 236/2019-73, napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení. Důvodem byly zejména vady při dokazování (bod 26). Nad rámec důvodu pro zrušení NSS dodal, že věrohodnost výpovědi žalobce žalovaný ani krajský soud dostatečně nezpochybnili [že se žalobce obrátil na policii, kde udal učitele, který se jej snažil přimět ke spolupráci s tzv. Islámským státem (IS), a kvůli tomuto udání byl na ulici napaden neznámými lidmi] (bod 31). Doplnil, že azylově relevantní obava žalobce z pronásledování přímo souvisí s jeho náboženským přesvědčením, protože stěžejním důvodem pronásledování byla skutečnost, že má jinou víru než přívrženci IS a této víry se nechce vzdát (bod 37). Posouzení žádosti žalobce, tedy otázku pravděpodobnosti pronásledování po návratu do země původu, podmínky doplňkové ochrany, existenci a dostupnost účinné ochrany, jakož i možnost vnitřního přesídlení je pak již nutno hodnotit ve vazbě na aktuální informace o zemi původu žalobce (bod 38), které však v této věci scházely.

[2] V návaznosti na rozsudek NSS Krajský soud v Hradci Králové rozhodnutí žalovaného rozsudkem ze dne 26. 10. 2021, čj. 30 Az 34/2018-170, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Žalovaného zavázal, aby zejména doplnil spisový materiál o aktuální informace o zemi původu, reflektoval důkazní návrhy vznesené žalobcem a umožnil mu vysvětlit rozpory v azylovém příběhu (bod 33). Proti tomuto rozsudku krajského soudu žalovaný kasační stížnost nepodal.

[3] Následně žalovaný dne 19. 10. 2022 vydal rozhodnutí, kterým žalobci mezinárodní ochranu opět neudělil. Proti němu žalobce brojl žalobou k Městskému soudu v Praze, který je rozsudkem ze dne 15. 8. 2023, čj. 21 Az 2/2023-33, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný se podle soudu nepřezkoumatelně vypořádal s nebezpečím hrozícím žalobci kvůli konverzi z islámu k zoroastrismu (bod 34). Městský soud sice souhlasil se žalovaným, že v guvernorátu K. neprobíhá tzv. totální konflikt (bod 38), ale žalovaný se nedostatečně zabýval individuální situací žalobce v ozbrojeném konfliktu, konkrétně jeho dřívějšími potížemi se členy a sympatizanty IS a jeho konverzí z islámu k zoroastrismu (bod 39). Žalovaný zároveň nevypořádal žalobcem navrhované důkazy (bod 40). Ani proti tomuto rozsudku žalovaný kasační stížnost nepodal.

[4] Následně vydal žalovaný v záhlaví uvedené rozhodnutí, kterým mezinárodní ochranu žalobci opět neudělil. Proti tomuto rozhodnutí brojl žalobce žalobou ke Krajskému soudu v Praze, který ji v záhlaví označeným rozsudkem (dále „napadený rozsudek“) zamítl. Žalovaný důkazní návrhy žalobce přezkoumatelně vypořádal a uvedl, že předkládané zprávy o situaci v Iráku jsou zastaralé a neaktuální. Část důkazů se týkala azylového příběhu, který žalovaný nezpochybnil, tudíž byly nadbytečné. Žalovaný vycházel z novějších zpráv o situaci v Iráku (jejich věcnou správnost žalobce nezpochybnil), žalobce navíc nezdůvodnil, proč ty jím předložené měly být aktuálnější. Do značné míry obecná námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu tak byla nedůvodná.

[5] Žalovaný opět nerespektoval závazný právní názor NSS v rozsudku čj. 6 Azs 236/2019-73 (jak již žalovanému vytkl i Městský soud v Praze v rozsudku čj. 21 Az 2/2023-33), že útoky na žalobce islámskými radikály byly provedeny z azylově relevantních důvodů, a to kvůli jeho náboženské konverzi. Vzhledem k nezměněné bezpečnostní situaci (dle podkladů ve správním spisu) však krajský soud vyšel z pro něj závazného právního názoru městského soudu v rozsudku čj. 21 Az 2/2023-33, tedy že státní orgány dokázaly žalobci poskytnout před islámskými radikály efektivní ochranu a sympatizanty a členy IS nadále postihují. Vůči dostupnosti vnitrostátní ochrany navíc žalobce v žalobě nic nenamítl.

[6] Pokud jde o udělení doplňkové ochrany [§ 14a odst. 2 písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu], z podkladů o bezpečnostní situaci v Iráku vyplývá, že ve městě K. a celé provincii neprobíhá tzv. totální konflikt, kterým by byl ohrožen každý civilista jen kvůli své přítomnosti. V oblasti sice nadále trvá ozbrojený konflikt, s přihlédnutím k individuální situaci žalobce mu však skutečné nebezpečí vážné újmy nehrozí. Žalovaný situaci „odpadlíků“ od islámu poněkud zlehčuje, přestože ze zprávy o městě K. vyplývá, že nebezpečí pro konvertitu od jeho okolí je různé v závislosti na konkrétním společenském prostředí (od omezení kontaktu až po vraždu). Správně

pokračování

ale zohlednil nízkou intenzitu žalobcova náboženského přesvědčení, které veřejně nepraktikoval. Žalobce změnu víry nikde nehlásil a se svou rodinou nadále udržuje kontakt, přičemž o nebezpečí ze strany jejích členů se nezmínil (přestože rizika pro konvertitu často pramení právě z nejbližšího okolí). Krajský soud se s těmito závěry ztotožnil a dodal, že žalobce proti tomu nic konkrétního nenamítal a neuvedl, že by po návratu do Iráku chtěl praktikovat svoji víru veřejně. Nelze tedy předpokládat zájem o jeho osobu ze strany státních orgánů po návratu. Ostatně žalobce konvertoval ještě před odjezdem z Iráku a předtím neměl se státními orgány problémy.

II. Argumentace účastníků řízení

[7] Žalobce (stěžovatel) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (s. ř. s.). Závěr krajského soudu, že stěžovatelův azylový příběh je nevěrohodný a nedostatečně podložený, je podle něj nesprávný. Krajský soud selhal v posouzení individuálních okolností, jeho skutková zjištění jsou vnitřně rozporná, zejména při hodnocení náboženského kontextu pronásledování. Krajský soud ignoruje zjištění městského soudu, že odmítnutí žalobce spolupracovat s IS bylo přímo spojeno s jeho vírou, a újma, kterou utrpěl, dosáhla intenzity pronásledování z azylově relevantních důvodů, tedy na základě náboženského přesvědčení. Krajský soud nekriticky přejal hodnocení žalovaného o tom, že stěžovatel údajně popřel náboženský kontext svého napadení.

[8] Stěžovatel dále rozporuje hodnocení rizik spojených s konverzí k zoroastrismu. Skutečnost, že stěžovatel víru veřejně neprojevuje a státní orgány o ní neví, neeliminuje stále přítomné riziko. Odhalení konverze další osobou či změna podmínek v Iráku mohou stěžovatele vystavit smrtelnému nebezpečí. Zohlednit je třeba reálné a potenciální nebezpečí, nikoli jen to bezprostřední a zjevné. Stěžovatel nesouhlasí ani s hodnocením bezpečnostní situace v Iráku, neboť mu hrozí riziko vzhledem k jeho se týkajícím individuálním okolnostem (byl již obětí cílených útoků, je tedy na „seznamu“ teroristické skupiny). Nesouhlasí ani se závěrem, že státní orgány mu poskytly dostatečnou ochranu. Uvedl totiž, že hrozby pokračovaly i po policejním zásahu a zároveň měl pochybnosti o schopnosti policie tyto výhrůžky řešit. Tvrzení o spolupráci policie s islamisty nelze popřít bez hlubšího prozkoumání poměrů v regionu. Krajský soud nesprávně posoudil žalovaným nedostatečně odůvodněné odmítnutí provedení navrhovaných důkazů, přičemž některé z nich byly relativně aktuální a podporovaly stěžovatelova tvrzení. Zprávy o Iráku z let 2019 až 2022 neměl žalovaný paušálně odmítnout.

[9] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Při posuzování kasační stížnosti NSS hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a projednatelná.

Nepřípustné kasační námitky

[11] Nejprve je však nutné rozlišit námitky přípustné a nepřípustné. Stěžovatel totiž formuloval žalobu daleko úžeji než následnou kasační stížnost. V žalobě namítal nezákonnost rozhodnutí žalovaného kvůli neprovedení (nezohlednění) jím navrhovaných důkazů, nesprávné posouzení jeho individuálního pronásledování ze strany islámských radikálů (primárně z důvodu konverze k jinému náboženství) a nesprávné posouzení obecné bezpečnostní a politické situace v Iráku. Ačkoli dodal, že dvě posledně zmíněné otázky se vzájemně prolínají, nesprávné posouzení pronásledování ze strany islámských radikálů kromě jedné obecné věty nijak nekonkretizoval a dále se věnoval pouze skutečnosti, že v Iráku má přes jisté zlepšení dosud probíhat řada ozbrojených konfliktů, a proto mu nadále hrozí nebezpečí.

[12] Vzhledem k výše uvedenému je nepřípustná námitka vůči posouzení rizik spojených s konverzí k zoroastrismu ve vztahu ke státním orgánům, neboť tuto námitku stěžovatel neuvedl v žalobě, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Stejně tak neuplatnil v žalobě námitku vůči závěru, že irácké státní orgány mu poskytly dostatečnou ochranu před radikálními islamisty, proto je tato námitka taktéž nepřípustná.

[13] Námitka, že podle krajského soudu je stěžovatelův azylový příběh nevěrohodný a nedostatečně podložený, je nepřípustná, neboť nereaguje na odůvodnění napadeného rozsudku (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Krajský soud totiž neměl za to, že stěžovatelův příběh je nevěrohodný, naopak z něj vycházel, ale dospěl k závěru, že takový azylový příběh na pozadí ostatních zjištění udělení mezinárodní ochrany nezasluhuje. Ze stejného důvodu je nepřípustná námitka údajného převzetí hodnocení žalovaného krajským soudem, že stěžovatelovo napadení mělo azylově relevantní náboženský kontext. Krajský soud naopak žalovanému vytkl, že v rozporu se závazným právním názorem správních soudů tento aspekt v napadeném rozhodnutí znovu popřel. Krajský soud však vysvětlil, že i přes tuto vadu rozhodnutí žalovaného jako celek obстоjí, neboť se ztotožnil se závěrem žalovaného, že státní orgány poskytly stěžovateli před tímto pronásledováním dostatečnou ochranu.

[14] Mezi přípustné kasační námitky lze tedy zahrnout toliko posouzení bezpečnostní situace v Iráku, a to jak v obecné rovině, tak i v souvislosti s pronásledováním stěžovatele islamistickými radikály a s jeho konverzí (ve smyslu reakce nestátních aktérů), a posouzení oprávněnosti neprovedení navrhovaných důkazů ve správním řízení.

Nepřijatelné kasační námitky

[15] Jedná se však o věc, v níž před krajským (městským) soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační

pokračování

stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Stěžovatel spatřuje přesah vlastních zájmů, a tedy důvod přijetí své kasační stížnosti k věcnému posouzení v tom, že totožná situace se může týkat značného množství jeho krajanů. Podle NSS se však ve věci stěžovatele o žádný z výše popsanych případů nejedná. Přípustné námitky požadavek přijatelnosti nesplňují.

[16] NSS shledal, že krajský soud postupoval v souladu s judikaturou týkající se posuzování skutečného nebezpečí vážné újmy (ve vztahu k obecné bezpečnostní situaci, pronásledování islamistickými radikály i konverzi k zoroastrismu) podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu (zejména rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2009, čj. 5 Azs 28/2008-68, č. 1840/2009 Sb. NSS; dále např. rozsudek NSS ze dne 20. 9. 2021, čj. 1 Azs 202/2021-33, body 40 a 41).

[17] NSS dále odkazuje na svá rozhodnutí z poslední doby týkající se osob z Iráku, kterým dokonce původně doplňková ochrana přiznána byla, ale následně byla odebrána, jejichž kasační stížnosti byly také odmítnuty jako nepřijatelné (usnesení NSS ze dne 26. 2. 2025, čj. 1 Azs 191/2024-88, bod 12 a násl., ze dne 29. 2. 2024, čj. 8 Azs 177/2023-84, bod 24 a násl. a ze dne 12. 6. 2025, čj. 2 Azs 31/2025-48, bod 10 a násl.). Také k otázce dostatečnosti a aktuálnosti shromážděných podkladů o zemi původu krajský soud podle NSS přistoupil v souladu s ustálenou judikaturou (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, čj. 45 Az 21/2016-55, č. 3714/2018 Sb. NSS; rozsudky NSS ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, bod 16, nebo ze dne 25. 4. 2019, čj. 5 Azs 207/2017-36, bod 41 a další tam citovaná judikatura).

[18] Krajský soud se podrobně vyjádřil ke kvalitě shromážděných podkladů a ty pak detailně hodnotil (body 52 až 64). Jeho úvahy jsou zcela adekvátní uplatněné žalobní argumentaci, reflektují dosavadní vývoj věci a dosud vydaná soudní rozhodnutí. Hodnocení poměrů v zemi původu vztahujících se k situaci stěžovatele a jeho příběhu je ucelené, logické a přesvědčivé.

[19] Ani v otázce posouzení, jak by stěžovatelem navržené důkazy přispěly ke zjištění skutkového stavu, se krajský soud nedopustil pochybení. Oprávněnosti jejich neprovedení se důkladně věnoval (rozsudek NSS ze dne 2. 12. 2009, čj. 1 Afs 77/2009-114, či ze dne 28. 4. 2005, čj. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS, anebo usnesení NSS ze dne 11. 2. 2025, čj. 8 Azs 189/2024-69, bod 30). Proti zdůvodnění, že stěžovatelem navrhované důkazy byly oproti podkladům opatřeným žalovaným méně aktuální, a tedy nadbytečné, však stěžovatel v žalobě ani v kasační stížnosti nijak konkrétně nebrojil, tedy neuvedl, co měly oproti novějším podkladům ke zjištění skutkového stavu přinést.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[20] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[21] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51-53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému, který by jinak toto právo měl, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. srpna 2025

Eva Šonková
předsedkyně senátu